

Dokument nr. 8:11

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentant Åslaug Haga

Forslag fra stortingsrepresentant Åslaug Haga om å ta initiativ for å sikre at prosessene knyttet til WTO-forhandlingene blir mer åpne og demokratiske

Til Stortinget

BAKGRUNN

Verdens handelsorganisasjon (WTO) og forløperen General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) har tradisjonelt vært preget av lukkede prosesser og mangel på åpenhet. Kritikken mot dette systemet har vært sterk, og mange mener man av den grunn har sett en bedring de siste årene. Møtet i Genève i juli 2004 ble et stort tilbakeskritt i så måte. Genève-møtet ble fremstilt som et møte på embetsmannsnivå hvor ingen viktige avgjørelser skulle bli tatt, dermed ble organisasjoner, media, nasjonale politikere og protestbevegelser avskåret fra å ta aktivt del i prosessen rundt vedtaket i "Draft General Council Decision of 31 Juli 2004". Det er en stor utfordring å omgjøre WTO til en mer åpen organisasjon med en større legitimitet. Norge bør ta initiativ for å demokratisere WTO-systemet.

Sommerens Genève-møte viste at det også er behov for tiltak for å sikre åpenhet mellom Den norske regjeringen på den ene siden og de frivillige organisasjonene (Non Government Organisations (NGO-er)) og pressen på den andre siden. Mens flere NGO-er hadde positive erfaringer med WTO-møtet i Cancun, er erfaringene med møtet i Genève svært dårlige. I Genève fikk NGO-ene dårlig tilgang på informasjon, blant annet ved at det ikke ble holdt jevnlig briefinger og at man ikke fikk tilgang på dokumenter fra den norske forhandlingsdelegasjonen.

Forslagsstilleren mener det haster med å ta initia-

tiv for å gjøre WTO til en mer åpen og demokratisk organisasjon. Norge må bruke sin frie rolle på den internasjonale arenaen til å sette temaet på dagsorden og jobbe målbevisst for å reformere WTO-systemet. Regjeringen må også ta initiativ for å sikre at prosessen i Norge knyttet til WTO-forhandlinger i framtida blir preget av åpenhet og folkelig debatt.

Den norske regjeringen må ta initiativ overfor WTO for å sette mangelen på åpenhet og demokrati på dagsorden. Dette innebærer blant annet at omfanget av "grønne rom-møter" i WTO må ned. Dette er en svært udemokratisk arbeidsmåte.

Regjeringen må sørge for at malen fra Cancun-møtet følges og forbedres ved kommende WTO-møter. Under alle WTO-møter må det gis regelmessige redegjørelser om hva som skjer for NGO-er og presse.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

Stortinget ber Regjeringen om å:

1. Ta initiativ for å endre WTOs arbeidsform i en mer åpen og demokratisk retning. Det må bygges allianser med andre land for å sikre at en slik demokrati-reform av WTO kan få tilstrekkelig støtte i verden.
2. Orienter Stortinget i løpet av høsten 2004 om hvordan Regjeringen vil sikre at prosessen i Norge knyttet til de videre WTO-forhandlingene blir mer åpne og demokratiske.
3. Opprette et rådgivende organ tilknyttet Statsministerens kontor med representanter fra de politiske partiene, fagorganisasjonene og interesseor-

ganisasjonene. Dette for å sikre tilgang på informasjon, korreksjon og muligheten til å skape debatt rundt WTO-spørsmål.

4. Sikre at Stortinget involveres mer i forkant av WTO-møtene. Det bør være åpne debatter i Stortinget før viktige WTO-møter.
5. Sikre at det er aktive representanter fra Stortinget til stede ved viktige WTO-møter. En bred parlamentarisk delegasjon er viktig for å sikre at ulike syn, også mindretallets, blir representert. (For ek-

sempel stilte japanerne med en bred parlamentarisk delegasjon i Genève.)

6. Sikre at den norske offisielle delegasjonen til WTO-møter er bredt sammensatt og at alle berørte parter inviteres til å delta i delegasjonen.
7. Sikre at ambassaden får ansvar for å orientere NGO-ene underveis i forhandlingene dersom det er WTO-møter på lavere nivå uten offisiell norsk delegasjon.

26. oktober 2004